

Ruimte geven na de zomerdracht

Zwermen buiten de zwermtijd

Bijenvolken zwermen als de situatie in de ontwikkeling van het volk ernaar is. Dat betreft het aantal werksters, de hoeveelheid broed, de voorraden stuifmeel en honing en de ruimte die beschikbaar is. Grote aantallen werksters in een te kleine ruimte bemoeilijken de verspreiding van koninginnenstof in het volk en dat heeft het aanzetten van zwermcellen tot gevolg. Gewoonlijk gebeurt dat in de maanden mei en juni. Zwermen kunnen dan profiteren van de zomerdracht om uit te kunnen groeien tot een groot volk met voldoende voorraden om de winter te doorstaan.

Ook al hebben zwermen die na half juli afkomen geen kans om in de natuur voldoende voorraden te verzamelen, toch produceren bijenvolken in die ongunstige tijd soms nog zwermen. Ze zijn vaak klein en bij het afgezwermde volk moet een jonge koningin op bruidsvlucht met alle risico's van dien. Als de imker iets niet kan gebruiken zijn dat wel zwermplannen van zijn volken in augustus.

Ruimtegebrek in augustus

Na half juli is de dracht op de meeste plaatsen afgelopen en wordt de zomerhoning geslingerd. De honingkamers worden niet meer teruggeplaatst en het volk dat eerst op drie kamers zat, heeft er dan nog twee

over. Dat is gewoonlijk geen probleem omdat de broednesten kleiner worden en de aantallen bijen afnemen. De imker die goed voor zijn bijen zorgt, vergewist zich ervan dat er na het slingeren van de zomerhoning voldoende voorraden voor het bijenvolk overblijven. Twee broedkammerramen vol honing lijkt heel wat maar is bij een beetje broedactiviteit snel op. Er moet worden bijgevoerd om te voorkomen dat de ontwikkeling van het volk stagneert. Als de imker suikerwater voert en het volk aardig wat stuifmeel haalt, kan er nog een groot broednest aangezet worden. Samen met de nog in grote aantallen aanwezige bijen kan er dan ruimtegebrek ontstaan. Alle ramen zitten vol broed, stuifmeel en honing. De broedramen zijn bedekt met een dikke laag bijen die het verspreiden van de koninginnenstof bemoeilijken. In deze situatie is voor het volk aan de voorwaarden voldaan om zwermcellen aan te zetten en komt er na enige tijd een zwerm af.

Ruimte geven

Na het slingeren van de zomerhoning willen we geen honingkamers meer op de volken. De bijen maakt het niet uit, maar de imker heeft er problemen mee omdat ze niet geschikt zijn om de suikervoorraad in op te slaan.

Een lege broedkamer bovenop het volk

zetten is ook niet gewenst. Het bijenvolk zal er wel in trekken, maar de al aanwezige suikervoorraden gaan de bijen niet meer naar boven verplaatsen. Met flink voeren kan de imker er wel voor zorgen dat er genoeg suiker boven en rond het broednest komt, maar dan zit de kast uiteindelijk zo vol met voer dat dit in het komend voorjaar tot problemen leidt. Bovendien zullen de ramen in de onderste broedkamer na enige tijd door de bijen in de steek gelaten worden en gaan schimmelen. Het volk heeft geen behoefte aan ruimte bovenin, maar wel aan ruimte onderin. In de Spaarkast zit de bodem bijna tegen de ramen van de onderste broedkamer. In Duitsland werkt men met een verhoogde bodem en is er een lege ruimte tussen de bodem en de onderkant van de ramen. Die ruimte gebruikt het volk om door te kunnen hangen. Dat wil zeggen om als een tros onder aan de ramen te gaan hangen zodat in het broednest niet meer bijen aanwezig zijn dan nodig is voor verzorging van broed en het regelen van de temperatuur. Er ontstaat dan bij het bijenvolk geen ruimtegebrek en de zwermneiging blijft uit. De imker hoeft dan ook geen ramen met broed over te gaan hangen om het gevaar van zwermen te verminderen.

Honingkamer eronder

In Nederland kennen Spaar- en Simplexkast geen verhoogde bodem zoals bij de Duitse Segeberger en ook de Nederlandse versie daarvan. Als de imker na het afnemen van de honingkamer het idee heeft dat zijn grote volken te weinig ruimte hebben aan twee broedkamers, kan hij er heel eenvoudig een lege honingkamer onder plaatsen. Het ruimteprobleem is daarmee opgelost. Die lege honingkamer kan er later weer onderuit gehaald worden. Als de volken inderdaad erg groot zijn en profiteren van goed weer en een goede dracht, bouwen ze wel eens raat onder in de lege ruimte. Die raat blijft vrijwel altijd leeg en kan daarom later gemakkelijk afgesneden worden.

Duidelijk is te zien hoeveel ruimte er is bij een Segeberger met verhoogde bodem evenals bij een Spaarkastbodem waar een lege honingkamer op staat. De bodem van de Spaarkast (midden) geeft vrijwel geen ruimte